

08.06.2015

Stj/2

§ 620

Valtuutettu René Hurstin toivomusponsi sosiaaliasiamiesten lukumäärästä

HEL 2014-013753 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 12.11.2014 hyväksymän toivomusponnen (René Hursti) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnien ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnien ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Käsitellessään talousarviota vuodeksi 2015 ja taloussuunnitelmaa vuosiksi 2015 - 2017 kaupunginvaltuusto hyväksyi samalla seuraavan toivomusponnen:

"Kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuutta sosiaaliasiamiesten lukumäärän saamiseksi STM:n asettaman, sosiaaliasiamiestoiminnan kehittämisen työryhmän ehdotuksen mukaiseksi (René Hursti)".

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 24 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen

selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnin hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

Esittelijä toteaa, että valtuutettu Hursti on lisäksi tehnyt samaa asiaa koskevan talousarvioaloitteen.

Esittelijä viittaa sosiaali- ja terveyslautakunnan 28.4.2015 antamaan lausuntoon ja toteaa, että sosiaali- ja terveysministeriön asettaman sosiaaliasiamestojen kehittämisen työryhmän vuonna 2008 julkaistun selvityksen ehdotukset kohdentuvat mm. sosiaaliasiamestojen organisointiin, työn ja osaamisen kehittämiseen sekä sosiaaliasiamestojen seurannan ja valvonnan kehittämiseen. Työryhmä ehdotti, että sosiaaliasiamestojen kohden olisi enintään 100 000 asukasta kuntien järjestäessä sosiaaliasiamestojen toimintaa.

Lautakunnan lausunnossa on laajasti selvitetty tähän mennessä tehtyjä kehittämistoimenpiteitä. Sosiaaliasiamestojen lukumääräksi on vakiintunut kaksi päätoimista henkilöä. Jatkossa on tarkoitus tiivistää sosiaaliasiamestojen ja potilasasiamestojen yhteistyötä heidän yhteisten asiakkaidensa palveluissa. Sosiaaliasiamestojen päätoimisuus on tärkeää, jotta turvataan riittävä ajankäyttö ja vältetään sivutoimesta aiheutuvien ristiriitojen ja jääviysohjelmien syntyminen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 28.04.2015 § 146

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

HEL 2014-013753 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu René Hurstin toivomusponnosta seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon:

”Sosiaalihuollon asiakkaan aseman ja oikeuksien toteutumisen ja edistämisen kannalta on oleellista, että jokainen kansalainen asuinkunnastaan riippumatta voi halutessaan saada asiantuntevan sosiaaliasiamiehen palvelua. Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) asettaman sosiaaliasiamiestoiminnan kehittämisen työryhmän v. 2008 julkaistun selvityksen ehdotukset kohdentuvat mm. sosiaaliasiamiestoiminnan organisointiin, työn ja osaamisen kehittämiseen sekä sosiaaliasiamiestoiminnan seurannan ja valvonnan kehittämiseen. STM:n nimittämä työryhmä ehdotti selvityksessään, että sosiaaliasiamiestä kohden olisi enintään 100 000 asukasta kuntien järjestäessä sosiaaliasiamiestoimintaa.

Sosiaali- ja terveysvirasto on aloittanut sosiaaliasiamiestoiminnan kehittämisen ja kiinnittänyt huomiota myös sosiaaliasiamiesresursseihin. Sosiaaliasiamiesten resurssi ei toteutunut täysimääräisesti vielä vuonna 2014, mikä asetti haasteita sosiaaliasiamiestyön toteuttamiselle, kuten sosiaaliasiamiesten raporteistakin oli havaittavissa. Poissaoloista johtuen vuonna 2013 ja 2014 oli ajoittain käytettävissä alle yksi henkilötyövuosi kyseisiin tehtäviin. Alkuvuonna 2015 resurssia on saatu vahvistettua ja sosiaaliasiamiesten lukumääräksi on vakiintunut kaksi päätoimista henkilöä. Sosiaaliasiamiestyön toteuttamisen ja kehittämisen edellytykset sekä tavoitettavuus ovat vahvistetun resurssin myötä merkittävästi parantuneet. Lisäksi sosiaaliasiamiesten ja potilasasiamiesten yhteistyötä tiivistetään heidän yhteisten asiakkaidensa palveluissa. Sosiaaliasiamiesten päätoimisuutta pidetään sosiaali- ja terveysvirastossa tärkeänä, jotta turvataan riittävä ajankäyttö asiakaslain mukaisille tehtäville ja vältetään sivutoimesta aiheutuvien rooliristiriitojen tai jääviysohjelmien syntyminen.

Sosiaaliasiamiehen tavoitettavuus on kuntalaisten kannalta ensiarvoisen tärkeää. Kuntalaisen tulee tarvitessaan saada yhteys sosiaaliasiamieheen kohtuullisessa ajassa ja asiamiehen tulee kyetä hoitamaan tiedotus- ja vaikuttamistoiminta asiakaslain tarkoittamalla tavalla. Sosiaali- ja terveysvirastossa on kiinnitetty huomiota sosiaaliasiamiesten tavoitettavuuden parantamiseen mm. laajentamalla asiamiesten asiakaspalveluaikoja sekä tiedottamalla asiamiestoiminnasta paremmin asiakkaille. Asiamiehillä on vuoden alusta ollut käytössään tietoturvallinen sähköinen yhteydenottokanava,

jonka avulla on mahdollistettu myös sähköinen asiointi. Aiemmin esimerkiksi sähköpostin avulla tapahtuva asiointi ei tietoturvasyistä ollut mahdollista. Kehitys on merkittävää, mutta koska osalle asiamiesten asiakkaista sähköinen asiointi välttämättömään ja välittömään neuvonnan, palvelun ja tiedon sekä valvonnan saamiseksi sähköisenä viestintänä ei takaa tavoitettavuutta palvelujen saamiseksi virka-aikana, sosiaaliasiamiesten tavoittamattomuus saattaa ihmiset eriarvoiseen asemaan. Sähköinen asiointi mahdollistaa asiamiehen tavoittamisen myös puhelinaikojen ja virka-aikojen ulkopuolella. Asiakasyhteydenottojen seurantaan ja tilastointiin on kehitetty asiamiesten toimesta sähköinen järjestelmä, jonka avulla yhteydenottojen kautta välittyvä tieto kuntalaisten aseman ja oikeuksien kehittymisestä saadaan tehokkaammin johdon käyttöön ja hyödynnettäväksi.

Huomattava osa sosiaaliasiamiesten saamista yhteydenotoista koskee asiakkaiden mahdollisuutta tavoittaa sosiaalityöntekijöitä asioidensa hoitamiseksi. Asiakkaan oikeuksien toteuttamiseksi perusteltua onkin kohdentaa sosiaalihuollon resurssia asiakastyöhön ja asiakkaiden kohtaamiseen, jolloin asiakkaan saaman palvelun kehittyminen ennaltaehkäisee myös tarvetta jälkikäteen tapahtuvaan yhteydenottoon sosiaaliasiamieheen. Resurssien kohdentaminen perustyöhön vähentää siten myös sosiaaliasiamiesten asiakasyhteydenottoja ja vapauttaa resursseja muuhun työhön.

Kehittämällä sosiaali- ja terveystieteiden palveluja kohti matalankynnyksen asiointia ja lisäämällä asiakkaiden osallisuutta palveluissa, vaikutetaan osaltaan siihen, että asiakkaat löytävät muita vaikuttamisen kanavia sosiaaliasiamiesten lisäksi. Uuden sosiaalihuoltolain mukaan rakenteellisella sosiaalityöllä on huolehdittava sosiaalista hyvinvointia ja sosiaalisia ongelmia koskevan tiedon välittämisestä ja sosiaalihuollon asiantuntemuksen hyödyntämisestä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Sosiaali- ja terveystieteiden osastossa on käynnistetty rakenteellisen sosiaalityön ja sosiaalisen raportoinnin kehittämistyö, jota toteutetaan yhteistyössä potilas- ja sosiaaliasiamestiimin kanssa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista takaa asiakkaalle oikeuden sosiaaliasiamiehen palveluihin. Kunnan on nimettävä sosiaaliasiamies, jonka tehtävänä on neuvoa asiakkaita lain soveltamiseen liittyvissä asioissa, avustaa asiakasta muistutuksen tekemisessä, tiedottaa asiakkaan oikeuksista sekä toimia muutenkin asiakkaan oikeuksien edistämiseksi ja toteuttamiseksi. Lisäksi sosiaaliasiamiehen tehtävänä on seurata asiakkaiden oikeuksien ja

08.06.2015

Stj/2

aseman kehitystä kunnassa ja antaa siitä selvitys vuosittain kunnanhallitukselle.

Laadukas sosiaaliasiamiestoiminta ja riittävä sosiaaliasiamiesten määrä, joka on sosiaali- ja terveysministeriön työryhmän mukaan yksi sosiaaliasiamies 100 000 asukasta kohti, varmistaa asiakkaille mahdollisuuden saada tarvitsemaansa tietoa ja ohjausta saatavilla olevista palveluista ja auttaa saavuttamaan paremmin palvelut.”

Käsittely

28.04.2015 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

1. vastaehdotus:

Rene Hursti: 4) poistetaan lause : kehitys on merkittävää..... saatetaan muotoon: Kehitys on merkittävää, mutta koska osalle asiamiesten asiakkaista sähköinen asiointi välttämättömään ja välittömän neuvonnan, palvelun ja tiedon sekä valvonnan saamiseksi sähköisenä viestintänä ei takaa tavoitettavuutta palvelujen saamiseksi virka-aikana, sosiaaliasiamiesten tavoittamattomuus saattaa ihmiset eriarvoiseen asemaan.

Kannattajat: Anna Vuorjoki

2. vastaehdotus:

Rene Hursti: kohta (8) kuulumaan: Laadukas sosiaaliasiamiestoiminta ja riittävä sosiaaliasiamiesten määrä, joka on Stm:n työryhmän mukaan yksi sosiaaliasiamies 100 000 asukasta kohti, varmistaa asiakkaille mahdollisuuden saada tarvitsemaansa tietoa ja ohjausta saatavilla olevista palveluista ja auttaa saavuttamaan paremmin palvelut .

Kannattajat: Anna Vuorjoki

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: 4) poistetaan lause : kehitys on merkittävää..... saatetaan muotoon: Kehitys on merkittävää, mutta koska osalle asiamiesten asiakkaista sähköinen asiointi välttämättömään ja välittömän neuvonnan, palvelun ja tiedon sekä valvonnan saamiseksi sähköisenä viestintänä ei takaa tavoitettavuutta palvelujen saamiseksi virka-aikana, sosiaaliasiamiesten tavoittamattomuus saattaa ihmiset eriarvoiseen asemaan.

08.06.2015

Stj/2

Jaa-äännet: 4

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Seija Muurinen

Ei-äännet: 8

Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Joonas Leppänen, Jouko Malinen, Laura Nordström, Marko Rosenholm, Hannu Tuominen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 1

Markku Vuorinen

Poissa: 0

Jäsen Rene Hurstin esittämä ja jäsen Anna Vuorjoen kannattama vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 4 (1 tyhjä).

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: kohta (8) kuulumaan: Laadukas sosiaaliasiamiestoiminta ja riittävä sosiaaliasiamiesten määrä, joka on Stm:n työryhmän mukaan yksi sosiaaliasiamies 100 000 asukasta kohti, varmistaa asiakkaille mahdollisuuden saada tarvitsemaansa tietoa ja ohjausta saatavilla olevista palveluista ja auttaa saavuttamaan paremmin palvelut .

Jaa-äännet: 4

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Seija Muurinen

Ei-äännet: 8

Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Joonas Leppänen, Jouko Malinen, Laura Nordström, Marko Rosenholm, Hannu Tuominen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 1

Markku Vuorinen

Poissa: 0

Jäsen Rene Hurstin esittämä ja jäsen Anna Vuorjoen kannattama vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 4 (1 tyhjä).

Esittelijä

virastopäällikkö
Hannu Juvonen

Lisätiedot

Anna-Kaisa Tukiala, johtava asiantuntija, puhelin: 310 46693
anna-kaisa.tukiala(a)hel.fi